

POROČILO O POSLOVANJU S POJASNILI za leto 2025

Danes je nov dan,
Inštitut za druga vprašanja

Svet zavoda je obravnaval in potrdil Poročilo o poslovanju s pojasnili za leto 2025 na dopisni seji, ki je trajala od 25. 2. 2026 do 28. 2. 2026. Zaradi napake pri izračunu prihodkov subvencij in poslovnega izida, je svet zavoda ponovno potrdil popravljeno poročilo na dopisni seji, ki je trajala od 7. 5. 2026 do 14. 5. 2026.

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM za obdobje od 1. januarja 2025 do 31. decembra 2025

Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Računovodski izkazi in pojasnila k izkazu v tem poročilu so sestavljeni na osnovi Zakona o računovodstvu in Slovenskih računovodskih standardov, predvsem SRS 36 – Računovodske rešitve v nepridobitnih organizacijah – pravnih osebah zasebnega prava ter kontnega okvira za nepridobitne organizacije – pravne osebe zasebnega prava (sprejete s strani strokovnega sveta Slovenskega inštituta za revizijo). Pri tem so upoštevane temeljne računovodske predpostavke: upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov, časovna neomejenost delovanja ter upoštevanje resnične in poštene predstavitve v razmerah spreminjanja vrednosti evra in posameznih cen. Metode vrednotenja se glede na preteklo leto niso spreminjale.

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih. Knjige so vodene po sistemu dvostavnega knjigovodstva.

Amortizacija je obračunana po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

Sestava poslovnega izida v EUR

Prihodki: 392.381,50 €

→ prihodki od prodaje blaga in storitev: 76.632,27 €

→ prihodki subvencije: 315.004,61 €

→ drugi prihodki: 744,52 €

Odhodki: 365.543,81 €

→ Storitve in materiali: 121.858,89 €

→ Stroški dela: 242.772,45 €

→ Drugi poslovni odhodki: 912,47 €

V letu 2025 zavod izkazuje presežek prihodkov v višini 26.150,67 €.

POSLOVNO POROČILO

Osebna izkaznica

Ime: Danes je nov dan, Inštitut za druga vprašanja

Skrajšano ime: Danes je nov dan

Naslov: Resljeva cesta 25, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 64 147 823

E-pošta: vsi@danesenovdan.si

Spletno mesto: danesenovdan.si

Matična številka: 6468594000

Davčna številka: SI54561710

Transakcijski račun: SI56 6100 0000 5740 710 (DELAVSKA HRANILNICA d.d. LJUBLJANA)

Datum ustanovitve: 11. 9. 2013

Datum vpisa v sodni register: 14. 10. 2013

Koordinatorica: [Maja Cimerman](#)

Svet zavoda Danes je nov dan:

Predstavniki_ce ustanoviteljev:

Filip Dobranič

Nika Mahnič

Karmen Šterk

Predstavnika zaposlenih:

Miha Lepej

Peter Mišič (predsednik sveta zavoda)

Predstavnika zainteresirane strokovne javnosti:

Aljaž Pevec, ki ga je imenovalo Društvo Iskra

Barbara Rajgelj, ki jo je imenoval Zavod Open

Znanstveni svet zavoda Danes je nov dan:

Matej Holc

Nika Mahnič

Karmen Šterk

Danes je nov dan, Inštitut za druga vprašanja je imel ob koncu leta 2025 6 ustanoviteljev.

1. SPLOŠNO

Danes je nov dan, Inštitut za druga vprašanja je neprofiten in neodvisen zasebni zavod, ki od leta 2013 z uporabo digitalnih tehnologij in snovanjem domiselnih kampanj sodeluje v demokratičnih procesih in civilnodružbenih akcijah za preobrazbo družbe v smeri večje pravičnosti, odprtosti in vključenosti.

Znanja in veščine usmerjamo v skrb za demokratične standarde in pravno državo. Prizadevamo si za višanje politične participacije in vključevanje javnosti v odločevalske procese. Snujemo nove načine demokratičnega delovanja ter nadzora nad oblastjo in kapitalom. Svoje cilje v veliki meri zasledujemo z razvijanjem inovativnih digitalnih orodij in aplikacij, ob tem pa prepoznavamo tako relevantnost kot pasti eksponentnega tehnološkega napredka, zato posebno pozornost posvečamo oblikovanju pravičnega in svobodnega digitalnega okolja. V ta namen opozarjamo na previdnost in odgovornost pri razvoju in rabi umetne inteligence ter zagovarjamo uvajanje odprtokodnih programskih rešitev. Prizadevamo si za digitalno in medijsko bolj pismeno družbo ter opolnomočeno civilno družbo za zaščito človekovih pravic v digitalni družbi.

Naše delo plemeniti vpetost v lokalne in mednarodne mreže civilnodružbenih organizacij ter intenzivno povezovanje znotraj domačega nevladnega sektorja. Pomagamo graditi močno civilno družbo kot enega od temeljev boljše prihodnosti. V skrbi za izboljšanje javne podobe nevladnih organizacij z lastnim zgledom in javnimi kampanjami spodbujamo njihovo odpiranje in približevanje javnosti.

Delo organizacije je razdeljeno na štiri stebre:

- 1) **Participacija in vključenost:** Demokratično dojemamo kot nenehen proces. Zavzemamo se za odprte, raznovrstne in vključujoče odločevalske procese in skrbimo, da v njih sodeluje čim več ljudi.
- 2) **Odgovornost in transparentnost:** Trudimo se za večjo odprtost in dostopnost javnih podatkov. Od institucij zahtevamo več odgovornosti in transparentnosti. Odkrivamo slabe prakse in predlagamo izboljšave.
- 3) **Digitalne pravice in pismenost:** Prizadevamo si za odprt, dostopen in vključujoč internet. Zavzemamo se za enkripcijo, podatkovno pravičnost in rabo odprtokodnih rešitev. Zagovarjamo digitalno suverenost ter odgovoren razvoj in rabo umetno-inteligenčnih sistemov.
- 4) **Skupnost in solidarnost:** S tkanjem solidarnostnih mrež pomagamo ustvarjati močne skupnosti. S tehnološko infrastrukturo in digitalnimi veščinami krepimo civilno družbo. Soustvarjamo bolj sočuten svet – in splet.

Zavod je bil ustanovljen za neprofitno opravljanje naslednjih dejavnosti:

- načrtovanje, razvoj, oblikovanje, vzpostavljanje, vzdrževanje, nadgrajevanje odprtokodnih aplikacij za izboljšanje demokracije;
- spodbujanje participativnih odločevalskih procesov in povečanje vključevanja javnosti v procese odločanja, razvoj, oblikovanje, nadgrajevanje in promocija spletnih orodij za ta namen, izboljšanje sodelovanja med različnimi deležniki in odločevalci, izboljšanje kompetenc za (digitalno) politično participacijo javnosti in izboljšanje kompetenc odločevalcev in javnih uradnikov za transparentno, vključujoče, dostopno in odprto delovanje;
- raziskovanje odnosa med digitalnim in fizičnim, razvoj kompetenc in zagovorništva na področju odprtokodnih tehnologij, umetne inteligence in sistemov avtomatiziranega odločanja med civilno družbo, javnostjo in odločevalci, osveščanje in grajenje kompetenc o digitalnih tehnologijah v povezavi s človekovimi pravicami ter dostopnostjo, razkrivanje in osveščanje o dezinformacijskih omrežjih, spodbujanje medijske pismenosti z razvojem raznolikih orodij in kampanj ter podpora neodvisnosti medijev;
- znanstveno raziskovanje, svetovalno in teoretsko delo, razvoj teoretske misli na področju digitalne participacije, neposrednih načinov odločanja, deliberativne demokracije, civilnodružbenih gibanj, družbene pravičnosti in vključenosti, družbenih sprememb in spodbujanje razvoja novih metod in pristopov ...;
- informiranje, obveščanje in ozaveščanje spletne in širše javnosti, organizacija dogodkov in znanstvenih konferenc, simpozijev, delavnic in okroglih miz, udeležba na njih ter izobraževanje, založništvo in objavljanje o naštetih dejavnostih in njihovih rezultatih;
- eksperimentalno raziskovanje medsebojnih vplivov, delovanj, oplojevanj, umestitev spletnih družbenih tokov v širši družbeni kontekst in poročanje o rezultatih raziskovanja;
- angažirano raziskovalno delo na presečiščih ekološko informiranih znanosti, trajnostnih principov, teoretske misli in politične participacije;
- razvoj, oblikovanje in vplivanje na politične strategije ter načrte na področjih političnega sistema, socialnih in ekonomskih politik, kvalitete življenja in odnosa do narave, razumevanju skupnega ter vključenosti;
- mreženje ter aktivno sodelovanje in povezovanje s sorodnimi institucijami v lokalnih, državnih, evropskih in globalnih okvirjih ter podpora delovanju nevladnih in civilnodružbenih organizacij, sodelovanje pri digitalizaciji njihovih kampanj in

delovanja ter širjenje strokovnih znanj in kompetenc.

Te dejavnosti zavod opravlja v podporo in pomoč prizadevanjem za spodbujanje aktivne (digitalne) participacije, razvoja civilne družbe, nadzora nad delovanjem javnih funkcionarjev in izvoljenih predstavnikov, transparentnosti in angažiranega dialoga o javnih zadevah ter skupnem.

Zavod izvaja tehnično in vsebinsko vzpostavljanje in vključevanje odprtokodnih aplikacij in drugih (posebej spletnih) rešitev v odločevalske procese in nadzor odločevalcev ter se angažira pri zagotavljanju transparentnosti na vseh družbenih ravneh. Zavod izvaja nekatere informacijske in komunikacijske dejavnosti, strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti ter dejavnosti izobraževanja ter kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti.

Delovanje zavoda je transparentno, pregledno in aktualno.

2. POSEBNI DEL

2.1 Dosežki 2025

Pomagali smo ustaviti Chat Control

Z opozarjanjem na nevarnosti množičnega nadzora smo pomagali doseči, da je Slovenija umaknila podporo evropski uredbi Chat Control, ki bi omogočila posege v šifrirano komunikacijo.

Pripomogli smo k omejitvi kratkoročnega oddajanja stanovanj

S kampanjo [Airbnb, pejt domov!](#) in pritiskom na odločevalce smo pomagali doseči sprejem zakonodaje, ki uvaja register nastanitev in časovne omejitve kratkoročnega oddajanja v krajih s stanovanjsko krizo.

Organizirali smo bojkot izdelkov, ki podpirajo genocid v Gazi

Na spletnem mestu [bojkot.si](#) smo izpostavili podjetja in izdelke, povezane z izraelsko politiko apartheida in genocida, ter ljudi pozvali, naj s svojimi nakupnimi odločitvami ustvarijo pritisk tam, kjer države odpovedujejo.

Zagotovili smo register umetne inteligence v javni upravi

Z vzpostavitvijo [lastnega registra rabe UI](#) in zagovorniškimi aktivnostmi smo ministrstvo za digitalno preobrazbo spodbudili k zavezi za uradni register vseh sistemov UI v javni upravi.

Pomagali smo ustaviti nevarno širitev pooblastil Sove

S satirično kampanjo [Ali mi SOVA prisluškuje?](#) smo pokazali na nevarnosti uporabe vohunske programske opreme v novem predlogu zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji, pomagali ustvariti pritisk javnosti in dosegli, da je koalicija zakon zaustavila.

83.140 ljudem smo omogočili odločanje o porabi občinskih sredstev

V letu 2025 smo s [platformo Consul](#) participativni proračun pomagali izvesti štirim občinam – Ankaranu, Celju, Medvodam in Trebnju – njihovim prebivalcem in prebivalkam pa omogočili, da izboljšajo svoje skupnosti.

Opozorili smo na tveganja državnega uvajanja generativne UI

Z več kot 70 strokovnjaki in strokovnjakinjami smo [predsednika vlade opozorili](#) na tveganja nepremišljenega javnega naročanja generativne UI tujih korporacij ter izpostavili vprašanja digitalne suverenosti, varnosti in zaščite javnega interesa.

Izboljšali smo digitalno in medijsko pismenost

S spletnim kvizom [Manipulacija ni informacija](#) smo osveščali o manipulativnih prijemih v medijih in politiki, z [Razkrinkaj.ai](#) pa pomagali prepoznavati vsebine, ustvarjene z umetno inteligenco.

2.2 Aktivnosti

V letu 2025 smo se vzpostavili kot ena izmed ključnih organizacij na področju regulacije in javnih razprav o umetni inteligenci v Sloveniji.

- Aktivno smo sodelovali v procesu priprave Zakona o izvajanju Uredbe (EU) o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci, za kar smo prejeli podporo s strani programa Impact4Values v višini 10.000 EUR v okviru hitrih odzivov.
- Skupaj s Pravno mrežo za varstvo demokracije smo oblikovali [priporočila in komentar na zakonodajni predlog](#), ki smo jih predložili zakonodajalcu v času javne razprave.
- V okviru javne razprave smo [zagovarjali](#) večjo transparentnost pri vpeljevanju in rabi UI ter pozvali zakonodajalca, naj prevzame odgovornost in vzpostavi javno dostopen register, ki bo vključeval ključne informacije o vseh sistemih umetne inteligence, ki so v uporabi v javnem sektorju. Stališča smo Ministrstvu za digitalno preobrazbo septembra predstavili na sestanku, naš predlog pa je bil uspešno vključen v sprejeto verzijo zakona.
- Zakonodajalce smo s [konkretnimi predlogi](#) pozvali tudi k zapolnitvi vrzeli, ki jih pušča akt o UI. Stališča smo Ministrstvu za digitalno preobrazbo septembra predstavili na sestanku, posredovali pa smo jih tudi Ministrstvu za pravosodje in Ministrstvu za notranje zadeve.
- Septembra smo organizirali celodnevni dogodek [Država in umetna inteligenca: kdo postavlja pravila prihodnosti](#), kjer smo na dveh okroglih mizah s tujimi gosti in z javno diskusijo ugotavljali, ali je Slovenija res pripravljena na uvajanje umetne inteligence. Na podlagi razprav smo pripravili tudi dva daljša tekstovna prispevka: [Algoritmi v rokah države: Zakaj je transparentnost nujna za prihodnost javnih storitev?](#) in [Tvoj obraz je postal tarča: Kaj moramo vedeti o biometričnem nadzoru v Sloveniji in EU?](#)
- S civilnodružbeno koalicijo v okviru delovne skupine UI znotraj EDRI in #ProtectNotSurveil smo Evropski urad za umetno inteligenco [pozvali](#), naj s prihajajočimi smernicami zagotovi, da bo izvajanje zakonodaje temeljilo na zaščiti pravic vseh ljudi
- Skupaj z 52 mednarodnimi organizacijami, strokovnjaki in akademiki smo na Evropsko komisijo naslovili [odprto pismo](#), v katerem močno nasprotujemo vse večjim pritiskom po simplifikaciji in ponovnem razmisleku o že sprejetem aktu o umetni inteligenci, hkrati pa tudi širšemu trendu deregulacije v EU.
- Slovenske zakonodajalce smo z [javnim pozivom](#) poklicali k zavrnitvi predlaganih sprememb obstoječe evropske digitalne zakonodaje, ki lahko uvedejo nevarne

spremembe, ki šibijo nekatere ključne digitalne pravice v Evropski uniji. Tako imenovani digitalni omnibus je del obsežne agende Komisije, ki – zaslepljena z zagotavljanjem večje konkurenčnosti – raje tvega razgradnjo težko priborjenih pravic in manj nadzora za potencialno nevarne tehnologije v EU. Te spremembe pomenijo več dostopa do naših podatkov za korporacije in države ter manj nadzora in zaščite za nas. Pripravili smo tudi konkretne komentarje na predlagane spremembe.

- Z več kot 70 strokovnjaki in strokovnjakinjami smo v [javnem pismu](#) opozorili, da bi morala država vlagati v odprto, varno in doma razvito UI, in pozvali predsednika vlade, naj prekliče javno naročilo za nakup licenc za generativno umetno inteligenco tujih tehnoloških korporacij. S potezo, ki ni bila usklajena s strokovnimi javnostmi in nasprotuje domačim in evropskim smernicam, namreč vlada zmanjšuje digitalno suverenost Slovenije in varnost vseh nas.
- Kot odziv na javno pismo smo skupaj z Inštitutom za odprte podatke in intelektualno lastnino ODIPI v okviru Dnevov odprtega znanja 2025 decembra organizirali okroglo mizo [Generativna umetna inteligenca v vsako vas: Komu koristi javno naročilo platforme z velikimi jezikovnimi modeli?](#). Na okrogli mizi smo preizpraševali smiselnost vladnega nakupa licenc za velike jezikovne modele pri tujih tehnoloških korporacijah ter z gosti in gostjami osvetlili tako potencialne prednosti kot tveganja tovrstnega nakupa in se spraševali, zakaj država ob močnem slovenskem razvoju raje plačuje za uvožene rešitve.
- Nadaljevali smo z raziskovanjem rabe umetne inteligence v slovenskem javnem sektorju in dodajanjem primerov na [Register rabe umetne inteligence v slovenskem javnem sektorju](#). Register je prva organizirana zbirka podatkov o uporabi umetnointeligentnih sistemov v slovenskem javnem sektorju. Podatke smo pridobili s preučevanjem javno dostopnih virov in prošnjami za dostop do informacij javnega značaja, naslovljenimi na javne organe.
- S konkretnimi predlogi smo sodelovali v javni razpravi oblikovanja Nacionalnega programa za UI 2030, tudi v okviru *Delovne skupine za pripravo Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 20230 (NpUI2030)*, v katero je bil kot predstavnik NVO izvoljen Filip Dobranič.
- Maja Cimerman je nadaljevala s sodelovanjem v *Strokovnem svetu za obravnavo strokovnih vprašanj in svetovanje pri implementaciji Akta o umetni inteligenci* Ministrstva za digitalno preobrazbo. Decembra 2025 je bila kot predstavnica NVO imenovana v *Medresorsko delovno skupino za strokovno podporo postopku obravnave predlogov uredb Digitalnega omnibusa*.
- Skupaj z madžarskim K-Monitor in poljskim Watchdog Poland raziskujemo možnosti za izboljšanje odgovornosti državne uporabe UI s pomočjo zahtevkov za pridobivanje

informacij javnega značaja, izboljšavo zakonodaje in raziskovanjem možnosti strateške litigacije za izboljšanje informiranosti javnosti. Za leto in pol trajajoč projekt *AI Transparency in Public Administration in the CEE region and beyond* smo prejeli financiranje s strani European AI & Society Fund v višini 39.199 EUR.

Redno smo se odzivali in aktivirali tudi v drugih primerih rabe ali vpeljave digitalnih tehnologij, ki imajo lahko negativne vplive na človekove pravice, ter opozarjali na njihove nevarnosti.

- S [komentarjem](#) na predlagane spremembe Zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji smo odločno nasprotovali takšnim grobim posegom v pravice ter opozorili na širjenje nadzora, legalizacijo uporabe vohunske programske opreme in odpiranje vrat resnim posegom v zasebnost ter druge temeljne pravice.
- Da bi sprožili javno debato ob poskusu spremembe zakona o SOVI smo pripravili komunikacijsko-osveščevalno kampanjo [Ali mi SOVA prisluškuje?](#), katere namen je bilo opozarjanje na nevarnosti vohunske programske opreme, javnosti pa je omogočila tudi pošiljanje poziva zakonodajalcu.
- Z [zapisom](#) smo se odzvali na zgrešen prispevek v Delu, ki je glorificiral nadzorne tehnologije.
- Pripravili smo komentar na Smernice MDP za razvoj informacijskih rešitev.

Zgroženi nad nadaljevanjem genocida nad Palestinci v Gazi in na Zahodnem bregu smo se redno aktivirali.

- V okviru Israeli Apartheid Week, Ljubljana, 27. 3. 2025, smo organizirali in vodili pogovor s Shir Heverjem, koordinatorjem gibanja Bojkot, dezinvesticije, sankcije za vojaški embargo, v okviru katerega smo spregovorili o izraelski tehnološki tiraniji v Palestini in drugod.
- Na podlagi Majinega pogovora s Shirom Heverjem, koordinatorjem gibanja Bojkot, dezinvesticije, sankcije za vojaški embargo, smo napisali tudi [prispevek Od algoritmov do grozodejstev](#), ki orisuje tehnološki nadzor nad Palestinci.
- Vzpostavili smo spletno mesto [bojkot.si](#).

-
- Skupaj s 36 sopodpisnicami na ministrstvo za zunanje zadeve, vlado, državni zbor in predsednico republike naslovili [odprto pismo](#), v katerem pozivamo k jasnemu nasprotovanju represivnim ukrepom Izraela proti organizacijam, ki varujejo človekove pravice in dokumentirajo zlorabe.
 - Skupaj s 13 drugimi organizacijami smo predstavili [peticijo](#), v kateri Vlado Republike Slovenije pozivamo, naj se Slovenija pridruži tožbi Južne Afrike proti Izraelu in pozvali javnost k oddaji podpisov.
 - Gibanje za pravice Palestincev, Pekarna Magdalenske mreže, Organizacija za participatorno družbo, Sumud – platforma za svobodno Palestino in Danes je nov dan smo [pozvale](#) slovenske univerze, podjetja, ministrstva in občine, ki v okviru evropskega programa Obzorje Evropa sodelujejo z izraelskimi institucijami, naj prekinejo sodelovanje z njimi.
 - Pred decembrskim predsedovanjem Slovenije Varnostnemu svetu ZN smo skupaj s 33 organizacijami in civilnodružbenimi pobudami na Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve RS ter v Kabinet predsednika vlade RS naslovili [poziv](#), v katerem obsojamo glasovanje Slovenije za resolucijo o Gazi, sprejeto v Varnostnem svetu ZN 17. 11. 2025, ter pozvali k številnim ukrepom v času decembrskega predsedovanja Slovenije.

Nadaljevali smo z izobraževalnimi in osveščevalnimi aktivnostmi za krepitev digitalne in medijske pismenosti ter digitalnega državljanstva v Sloveniji.

- Razvili smo spletni kviz [Manipulacija ni informacija](#), ki pomaga pri prepoznavanju retoričnih trikov, ki se pojavljajo v medijih in politiki. Vsak dan v oktobru smo predstavili odmevno izjavo, naloga obiskovalcev pa je bila prepoznati uporabljeno manipulativno tehniko. Poleg tega spletno mesto služi tudi kot priručnik, kjer je na preprost način predstavljenih enajst najpogostejših retoričnih trikov, s čimer postaja pomemben vir za vse, ki želite bolje razumeti, kako delujejo mehanizmi prepričevanja in zavajanja. Projekt je bil podprt s strani Ministrstva za kulturo v višini 12.455 EUR.
- Nadaljevali smo z izvajanjem projekta *Krepitev digitalnega državljanstva v slovenskih vzgojno-izobraževalnih zavodih* (DIGI.DR), ki je namenjen krepitvi dobrih praks uporabe vsebin in pristopov digitalnega državljanstva in medijske vzgoje v vzgojno-izobraževalnih zavodih v Sloveniji. Aktivnosti financirata Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Evropska unija (NextGenerationEU) v skupni vrednosti 850.000,00 € (od tega je DJND namenjenih 27.500,00 €). V projektu sodelujemo s

Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani, Fakulteto za družbene vede Univerze v Ljubljani, ARNES, ČASORIS, IPM, Radiem Študent, LOGOUT, Pedagoškim inštitutom in Fakulteto za informacijske študije.

- Danes je nov dan je del mednarodnega konzorcija, ki v okviru Erasmus+ projekta Phygital, sofinanciranega s strani Evropske unije v višini 250.000,00 € (v okviru katerega bo DJND prejel 31.829,00 €), razvija inovativno orodje za občine, mladinske centre in druge organizacije. Orodje združuje digitalni vmesnik in fizično interakcijo, omogoča pa privabljanje mladih ter spodbuja njihovo aktivno sodelovanje pri izražanju mnenj in sprejemanju skupinskih odločitev. Za dijake in dijakinje Gimnazije Center Celje smo pripravili interaktivno razpravo o vlogi umetne inteligence v naši družbi. Mnenja mladih so bila različna in zelo informirana, orodje pa se je znova izkazalo za odličen način sprožanja in uokvirjanja debat. Izvajanje projekta smo zaključili avgusta 2025.

Nadaljevali smo z aktivnim sodelovanjem v javni razpravi o regulaciji kratkoročnega oddajanja v okviru osnutka novega zakona o gostinstvu.

- S kampanjo [Airbnb, pejt domov!](#) smo od odločevalk_cev zahtevali strogo regulacijo področja.
- Skupaj s Pravno mrežo za varstvo demokracije smo pripravili mnenje glede regulacije oddajanja stanovanj v kratkotrajni najem, ki izpostavlja potrebo po ustrezni ureditvi tega področja in podaja priporočila za ukrepe, ki bi poskrbeli za ohranitev osnovne bivanjske funkcije stanovanj.
- Svoje stališče do spremenjenega predloga zakona smo predstavili na seji Odbora za gospodarstvo, v katerem smo zagovarjali, da so stanovanja prvenstveno namenjena bivanju in kritizirali pomanjkljivo reguliranje kratkoročnega oddajanja, ki škoduje kakovosti življenja prebivalcev in je v nasprotju s koalicijsko pogodbo o zagotavljanju varnih najemnin in nadzoru nad najemnim trgom.
- Stališča smo predstavili tudi na okrogli mizi, ki jo je 23. 6. 2025 na temo regulacije oddaje stanovanj v kratkotrajni najem organizirala Pravna mreža za varstvo demokracije.
- O našem delu so poročali tudi mediji:
<https://danesjenovdan.si/mediji-o-nasem-delu-glede-regulacije-airbnbja/>

Kot aktivni sodelujoči smo se vključili v referendumsko kampanjo glede zakona o dostojni smrti.

- Filip je sodeloval na referenduskem soočenju na RTV SLO.
- Vzpostavili smo [volilni vodič](#) po različnih oblikah glasovanja.
- Vzpostavili smo zemljevid [OMNIA volišč](#) in zemljevid [predčasnih volišč](#).

Z orodjem Parlameter smo še naprej skrbeli za večjo transparentnost političnih procesov v Sloveniji, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini.

- Za Parlameter Slovenija smo tudi v letu 2025 skrbeli prostovoljno in mu namenili kar 250 ur dela. V tem času smo posodobili orodji Parlameter obvestila in Enotnost, ponovno pa smo zagnali razvoj orodja Primerjalnik.
- V sodelovanju z občino Zagreb in organizacijo Gong smo vzpostavili [Parlametar Zagreb](#).
- S strani NED smo za podaljšanje projekta za obdobje dveh let (1. 2. 2024 do 31. 1. 2026) prejeli financiranje v višini 200.000,00 \$, ki ga delimo s projektnimi partnerji Gong in Zašto ne. V okviru projekta je DJND namenjenih 79.867,71 EUR. Projekt je osredotočen na analizo dostopnosti parlamentarnih podatkov in izobraževanje ciljnih javnosti, kako te podatke uporabljati za zagovorništvo. V okviru projekta delujeta [Parlameter Hrvaška](#) in [Parlameter BiH](#).

Danes je nov dan je vpet v domače in tuje mreže civilnodružbenih organizacij, saj verjamemo v moč skupnosti.

- **Pravna mreža za varstvo demokracije:** V okviru Pravne mreže za varstvo demokracije, ki smo jo leta 2021 ustanovili skupaj z Amnesty International, PIC in Zavodom Open, smo v letu 2025 smo pravno pomoč nudili 53 osebam in organizacijam ter vložili 16 pravnih sredstev. Ob tem smo analizirali še 15 predpisov in zakonodajnih predlogov, med njimi tudi takšne, ki so imeli velik vpliv na človekove pravice, kot je Zakon o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti oz. t. i. Šutarjev

zakon. Velik poudarek smo namenili izobraževanju in krepitvi pravne pismenosti, saj smo izvedli devet Pravnih sprehajalnic. Tam smo z udeleženci odpirali vprašanja delovanja pravnega sistema in njegovega vpliva na naša življenja, pri čemer smo nagovorili 720 dijakov in dijakinj.

- Za povečanje profesionalizacije delovanja mreže smo prejeli financiranje s strani Sklada za razvoj nevladnih organizacij v višini 280.000 EU, od tega je 70.000 EUR namenjenih DJND. Namen konzorcija je okrepiti obstoječe sodelovanje partnerskih organizacij v okviru Pravne mreže za varstvo demokracije na tistih ključnih razvojnih in vsebinskih področjih, kjer lahko ustvarimo sinergije s povezovanjem kompetenc in virov, hkrati pa izboljšati profesionalizacijo, strokovnost, financiranje in lokalno razpršenost delovanja mreže ter okrepiti sodelovanja z raznolikimi deležniki z namenom povečanja trajnosti mreže in posameznih partnerskih organizacij, da bi tako presegli omejitve na ravni posameznega partnerja ter skupno povečali kakovost in doseg delovanja za pozitivne spremembe v družbi.

- **Glas ljudstva:** S 105 nevladnimi in civilnodružbenimi organizacijami smo povezani v civilno iniciativo Glas ljudstva, v okviru katere smo v 2025 izvajali aktivnosti informiranja javnosti o izvajanju predvolilnih zavez. Danes je nov dan iniciativo podpira pri izvajanju komunikacijskih aktivnosti, denimo skrb za spletno mesto, priprava vizualizacij in druge komunikacijske aktivnosti, sodelujemo pri strateškem odločanju in vodenju iniciative, pripravljamo prijave za pridobivanje sredstev ter aktivno sodelujemo pri koordinaciji Stanovanjskega bloka.
 - Sodelovali smo pri rednem pregledu izpolnjevanja zavez in zaključni [analizi](#) stanja zavez, ki je bila objavljena decembra.

- **EDRi (European Digital Rights):** Skupaj z več kot 60 organizacijami tvorimo evropsko mrežo organizacij, ki se borijo za digitalne pravice.
 - V letu 2025 smo se aktivno vpeli v aktivnosti mreže EDRi mreže. Maja in Jasmina sta redno delovali v okviru delovne skupine za umetno inteligenco. Maja sta se udeležili tridnevne generalne skupščine v Parizu, oktobra pa sta se udeležili tudi srečanja delovne skupine za UI v Bruslju.
 - Skupaj z Access Now in Lafede.cat smo junija soorganizirali enodnevno mednarodno strateško delavnico *Building bridges and resisting AI surveillance together* članov skupine #ProtectNotSurveil in EDRi delovne skupine o UI na temo okrepitve sodelovanja med skupinama, razvoja skupne strategije, prepleta

Ul ter varnostne agende in militarizacije. Delavnico sta soorganizirali in se je tudi udeležili Jasmina in Maja.

- Jasmina je julija sodelovala na tridnevni delavnici EDRI Community Gathering v Bologni, katere namen je bil krepitev skupnosti in povezovanje med različnimi digitalnimi aktivisti s celotne Evrope.
- Maja se je udeležila srečanja EDRI in TIC "Operations room", na katerem so razpravljali o preoblikovanju poslovnih operacij in proizvodnih okolj s tehnologijami ter kaj to pomeni za delo organizacij in zaveznikov za digitalne pravice, vključno z okoljskimi in prehranskimi organizacijami.
- **Zavezništvo za integriteto:** Skupaj s PIC - Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja in Transparency International Slovenia smo vzpostavili Zavezništvo za integriteto, za kar smo prejeli podporo s strani programa Catalyst of Change v višini 18.360 EUR. Konzorcij s projektom rešuje izziv pomanjkljivega strateškega in trajnostnega vključevanja civilne družbe v protikorupcijska prizadevanja. Ne zadostna osredotočenost, omejene zmogljivosti in pomanjkanje virov ogrožajo učinkovitost organizacij civilne družbe pri spopadanju s korupcijo, zavzemanju za večjo odgovornost oblasti in zagovorništvo za več transparentnosti.
 - S pomočjo podpore smo organizirali aktivnosti v sklopu dogodka Država in umetna inteligenca ter organizirali delavnico o dostopu do informacij javnega značaja.

Nadaljevali smo z izvajanjem aktivnosti, ki izboljšujejo odprtost, transparentnost, dostopnosti in vključujočnost slovenske javne uprave.

- V letu 2025 smo z Mestno občino Celje, Občino Ankaran, Občino Medvode in Občino Trebnje sodelovali pri izvedbi participativnega proračuna s platformo Consul.
- Nadaljevali smo s promocijo digitalne aplikacije za prikazovanje in vizualizacijo občinskih proračunov ([Odprti računi za občine](#)).
- Maja smo preverili županske zaobljube v kampanji [Kje je participativni proračun?](#) Pred lokalnimi volitvami leta 2022 smo kandidate in kandidatke za županska mesta znova pozvali, naj se zavežejo k uvedbi participativnega proračuna. Leta 2025 smo preverili, kdo drži besedo in kdo ne, predstavili rezultate na interaktivnem zemljevidu

ter javnosti omogočili, da župane opomnejo k vpeljavi participativnega proračuna s pripravljenim sporočilom.

- Zavezništvo za integriteto je z več drugimi organizacijami v [javnem pismu](#) opozorilo, da predlog novele Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2C) neupravičeno omejuje dostop do registra dejanskih lastnikov podjetij.
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo smo [s komentarjem in priporočili](#) opozorili na pomanjkljivosti v novih smernicah za razvoj informacijskih rešitev.
- S strani Impact4Values smo prejeli leto in pol dolgo financiranje v višini 60.000 EUR za razvoj programa Odgovornost in transparentnost, v okviru katerega dosedanje delo, osredotočeno na vzpostavitev orodij, nadgradili s strateškim premikom k njihovi sistematični uporabi, poglobljeni analizi in doseganju merljivega družbenega vpliva. V okviru financiranja bomo nadalje razvijali, nadgrajevali in redno vzdrževali Parlameter, uporabljali Parlameter za večjo informiranosti javnosti glede odločitev ter delovanja državnega zbora, prenovili in izvedli raziskavo Lestvica transparentnosti, izvajali zagovorniške aktivnosti na podlagi podatkov za večjo transparentnost in odprtost občin ter izboljšali kvaliteto in prepoznavnost programskega stebra Odgovornost in transparentnost.

Gradili smo zavezništva z različnimi organizacijami, kolektivi, mrežami, iniciativami in posameznimi osebami ter aktivno podpirali skupne kampanje in aktivnosti. S svojim znanjem, tehnološko infrastrukturo in digitalnimi veščinami smo še naprej krepili civilno družbo.

- V 2025 smo se s 5 drugimi organizacijami (Dobra družba, Kersnikova, DRPDNM, Šola zdravja in Zavod Vozim) povezali v konzorcij Ugled nevladnih organizacij s podporo Sklada za razvoj nevladnih organizacij, v okviru katerega smo prejeli podporo v višini 70.000 EUR. Konzorcij s projektom obravnava problem razširjenosti negativne podobe nevladnih organizacij v javnosti. S ciljem povezovanja in izmenjave raznolikih znanj, kapacitet in izkušenj ter skupnim reševanjem problematik, ki so pereče za celotni sektor, se v konzorcij združujemo organizacije, ki delujemo na različnih vsebinskih področjih. V okviru konzorcija želimo okrepiti obstoječa sodelovanja partnerskih organizacij in vzpostaviti nova, izboljšati profesionalizacijo, strokovnost in financiranje konzorcijskih partnerjev, okrepiti proaktivno in reaktivno komuniciranje na napade, izboljšati transparentnost in redno izmenjavati izkušnje, da bi tako presegli omejitve na ravni posameznega partnerja ter skupno povečali kakovost in doseg

delovanja za pozitivne spremembe v družbi.

- V okviru mednarodnega konzorcija smo nadaljevali z izvajanjem projekta KVAK, katerega namen je razvoj metodologij in orodij za podajanje povratnih informacij pri mladinskem delu. Aktivnosti v okviru Erasmus+ sofinancira EU v višini 250.000,00 EUR (od tega bo DJND prejel 39.600,00 EUR). V okviru projekta smo razvili platformo za učenje na daljavo.
- Skupaj z drugimi slovenskimi organizacijami, kolektivi in posamezniki smo pripravili kampanjo "Konec desetke" za pomoč slovenski javnosti ob Microsoftovi zaustavitvi podpore operacijskemu sistemu Windows 10.
- Maja je nadaljevala svoje sodelovanje v programu *Recharging Advocacy for Rights in Europe (RARE)*. Kot članica tretje kohorte 25 zagovornikov človekovih pravic in vladavine prava iz vse Evrope do poletja 2026 na skupinskih srečanjih krepí svoje veščine, izmenjuje izkušnje in gradi močnejšo mrežo za obrambo temeljnih pravic.
- Skupaj s Kućo ljudskih prava Zagreb smo organizirali spletno razpravo v okviru priprav na novo strategijo EU za razvoj civilne družbe, v okviru katere smo spregovorili o izzivih in ovirah, s katerimi se soočamo pri uveljavljanju pravice do sodelovanja v procesih odločanja, oblikovanja zakonodaje in javnih politik ter vključevanju v širše družbeno in politično življenje.

Pomemben del našega dela je tudi sodelovanje na dogodkih, v okviru katerih širimo svoja znanja in postavljamo druga vprašanja, kot tudi pojavljanja v medijih. Spodaj navajamo samo nekaj najpomembnejših:

- Ponovoloteno srečanje članic platforme SLOGA, Ljubljana, 20. 1. 2025. Filip je za platformo SLOGA pripravil predavanje in kritično razpravo o širših družbenih posledicah uporabe umetne inteligence.
- Vloga zaupnikov in NVO pri preprečevanju korupcije, Ljubljana, 5. 3. 2025. Skupaj s KPK smo organizirali usposabljanje predstavnikov NVO glede ključnih institutov v pristojnosti komisije.
- Sestanki na Ministrstvu za digitalno preobrazbo, Ljubljana. Predstavniki DJND smo se udeležili več sestankov z MDP v sklopu rednih srečanj s predstavniki nevladnih organizacij.

- AI pod reflektorom – Druga strana medalje, Zagreb, 9. 4. 2025. Maja se je udeležila javne razprave v Zagrebu o evropskem aktu o umetni inteligenci in njegovem prenosu v pravni red držav članic.
- Gostujoče predavanje na dogodku "Nacionalna konferenca NVO 2025: Kibernetska varnost", Ljubljana, 5. 6. 2025. Filip je na konferenci predaval o kibernetiki varnosti in njenemu pomenu tudi za nevladne organizacije ter predstavil primere dobre prakse.
- Sodelovanje na panelu *Stories from the field: strategies, tactics, challenges – Transparency, Infrastructure & Access: Unlocking algorithmic registers and DSA opportunities* v okviru srečanja organizacij podprtih s strani European AI & Society Fund, Bruselj, 11. 6. 2025. Jasmina je predstavila Register UI in naša prizadevanja za izboljšanje transparentnosti rabe umetne inteligence v javnem sektorju.
- Gostujoče predavanje na dogodku "Digitalizacija občinskih razpisov" v organizaciji CNVOS in Skupnost občin Slovenije, Ljubljana, 3. 9. 2025. Maja je na dogodku predavala o tem, kaj sploh pomeni pojem "digitalizacija".
- Udeležba na strokovnem posvetu "Nacionalni program o spodbujanju razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do 2030", Brdo pri Kranju, 16. 9. 2025. Filip se je udeležil strokovnega posveta o izhodiščih Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence do leta 2030 (NpUI 2030).
- Sodelovanje na okrogli mizi "Umetna inteligenca in dolgoživa družba", Ljubljana, 26. 9. 2025. Maja se je udeležila okrogle mize v sklopu Noči Raziskovalcev na Filozofski fakulteti, ki se je osredotočila na izboljšanje razumevanja delovanje umetne inteligence med starejšimi, kakšne prednosti, koristi, pa tudi pasti in slabosti bo umetna inteligenca omogočila starejši populaciji v prihodnje.
- Sodelovanje na dogodku "DecolonizingAI Lab: Desgranando el vínculo entre colonialismo y Era Digital", Madrid, 24. do 26. 10. 2025. Jasmina se je kot predavateljica udeležila dogodka, ki je združil mednarodne strokovnjake, da bi odprli prostor za kritično refleksijo o povezavi med kolonializmom in digitalno dobo. Jasmina je predavala o Registru UI in sodelovala na delavnic povezani s to tematiko.
- Predstavitve na projektnih dnevih SVŠGUGL, Ljubljana, 6. 11. 2025. Maja in Nejc sta na projektnih dnevih SVŠGUGL predstavila delovanje inštituta in njegove projekte.
- Udeležba na konferenci UNDP Regional Advocacy Lab, Chişinău, 13. do 16. 11. 2025. Maja je v okviru konference vodila programski del, osredotočen na orodja za digitalno demokracijo in zagovornišvo državljskih tehnologij, v okviru katerega je bilo udeležencem omogočeno oblikovanje preglednih podatkovnih kampanj in boju proti dezinformacijam z inovativnimi komunikacijskimi metodami.

-
- DIGI.DR konferenca "Pot naprej", Ljubljana, 18. in 19. 11. 2025. S projektnimi partnerji smo organizirali konferenco "Pot naprej" v sklopu projekta DIGI.DR, na kateri je Nejc vodil delavnico "Gamified Tools for Digital Literacy".
 - 11. Majhnovi dnevi, Celje, 20. 11. 2025. Filip se je kot predavatelj udeležil strokovnega srečanja zdravnikov družinske medicine, kjer je predaval o uporabi umetne inteligence v ambulantah družinske medicine.
 - Maja je v sklopu Pravne mreže sodelovala na [N1 podkastu](#).
 - Jasmina je sodelovala v oddaji [Intelektu](#) na temo regulacije umetne inteligence.

Javnost smo redno osveščali o našem delovanju.

- Napisali in odposlali smo 12 Občasnikov – mesečnih novičnikov, ki prinašajo izbor naših razmišljanj, projektov, javnih pojavljanj in sodelovanj ter priporočil za branje in delovanje.
- Vzpostavili smo ločen Programerski novičnik, ki osvešča o novicah iz programerskega sveta DJND. Filip enkrat mesečno pripravi pregled opravljenega dela na naših (prostokodnih) projektih, izbere nekaj linkov, zbere vsebine o digitalni suverenosti in izpostavi (vsaj en) dogodek v mesnem svetu.

Izvajali smo tudi druge storitvene dejavnosti programiranja in razvoja novih produktov na trgu.

Poročilo pripravila: Jasmina Ploštajner

Koordinatorica Danes je nov dan,
Inštitut za druga vprašanja:
Maja Cimerman

